

# Friesland kandidaat voor berging kernafval

WILLEM BOSMA

**LEEUWARDEN** Oeroude klei in de Zuid-Friese ondergrond is kandidaat voor eeuwigdurende berging van radioactief afval.

Op vier plaatsen in het zuiden van de provincie is de laag Boomse Klei dik genoeg en zit zij op de vereiste diepte. Dit rapporteert TNO aan de hand van een bureaustudie in opdracht van het staatsbedrijf Covra.

Het gaat om gebieden op 400 tot 600 meter diepte onder Terwispele, Steggerda, Sneek en Bantega. Een vijfde gebied ligt onder Ens in de Noordoostpolder. De Boomse Klei is er volgens de TNO-studie homogener en minder waterdoorlatend dan onder de Veluwe en het zuidoosten des lands, waar de aardlaag ook de juiste dikte en diepte heeft.

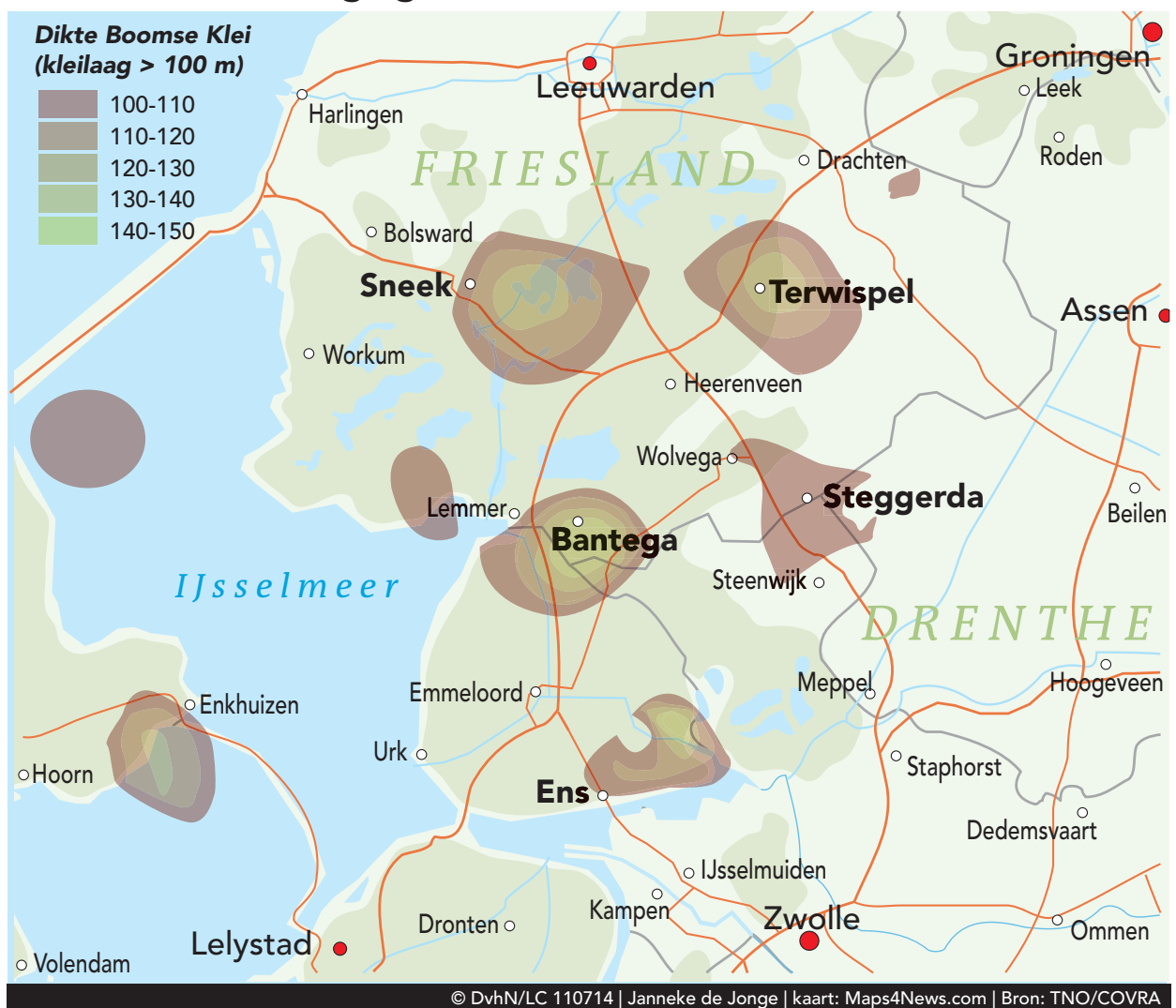
In Brabant en Limburg is de kans op contact met grondwater groter en kent de ondergrond veel breuklijnen. Van de Veluwe ontbreken boorkernen, die de kwaliteit van de kleilaag tonen. De beschikbare kennis vertoont nog veel leemten, aldus TNO. Voorlopig gooien de Friese gebieden de hoogste ogen.

Volgens de onderzoekers – geoloog Geert-Jan Vis en geohydroloog Hanneke Verweij – zijn als vervolgstap proefboringen en nader seismisch onderzoek nodig om de hiaten op te vullen en de gebieden onderling beter te kunnen vergelijken.

Op Friese medewerking aan dergelijk veldonderzoek naar Boomse Klei hoeft minister Kamp (Economische Zaken) alvast niet te rekenen. Het provinciebestuur wijst dumping van kernafval onder de bodem categorisch af. Gedeputeerde Sietske Poepjes: „Hy sil absolút net wolkom wêze. De steaten binne dêr al hiel lang hiel dúdlik oer. It is skealik. As jo proefboarrings tastean, swimme jo in fûke yn.”

Met proefboringen zou het kernafvaldebat weer op scherp komen te staan. Eind jaren zeventig wilde Kamps toenmalige voorganger Ruud Lubbers voor een eindberging

## Gebieden voor berging kernafval



van kernafval in steenzout onder Groningen en Drenthe laten boren. Wegens fel maatschappelijk verzet riep de Tweede Kamer hem een halt toe. Aan de TNO-studie is nog geen ruchtbaarheid gegeven. Het is onderdeel van het vijfjarige onderzoeksprogramma Opera, dat ook de veiligheidseisen en de technische en maatschappelijke vraagstukken rond eindberging bestrijkt. Operadirecteur Ewoud Verhoef zegt dat alle facetten van ondergrondse kernafvalberging eind volgend jaar in samenhang worden gepresenteerd.

Proefboringen zijn daarna nog



## TNO adviseert proefboringen

niet meteen aan de orde, verwacht Verhoef. „We hebben nog tot 2080 of 2100 de tijd voordat er een eindbergingslocatie moet zijn aangewezen.”

Tot die tijd wordt het radioactief afval uit kerncentrales en ziekenhuizen tijdelijk opgeslagen in een speciale loods van Covra in Borssele.

EU-landen moeten hun eigen kernafval veilig en voor eeuwig opbergen, is in 2011 besloten. Volgende zomer moeten de lidstaten hun plannen daarvoor indienen bij de Europese Commissie. Minister Kamp zal dan nog niet kiezen voor berging in Boomse Klei. Steenzout is ook nog altijd in beeld. Het gaat dan om zoutkoepels onder Ternaard en in Drenthe.

> pagina 3